

NATANAEL

Bratři a sestry,

v naší farnosti jsme opět prožili svátky umučení a vzkříšení našeho Spasitele. Nikdo jistě nepochybuje o tom, že celé Triduum velmi působivě doprovodili místní zpěváci, za což jim patří velký dík. O velikonoční vigilii Zmrtvýchvstání Páně jsme do svého společenství přijali dva katechumeny, Žanetu Kmetovou a Jardu Vlčka. Buďme jim oporou i nadále!

O velikonočním pondělí se u svatého Bartoloměje již tradičně mrskalo „ostošest“. Je milé, že zvyk omlazování žen, když už vymizel z ulic a sídlišť pražských, se stále zachovává aspoň zde ve farnosti. Ne v každé české farnosti to totiž chodí tak jako u nás. Ovšem, pánové, s mírou, s mírou! I my, ženy, jsme jen pouhé lidské bytosti! A někdo dokonce už zapomněl, že se také o vajíčko koleduje... Fotografie z letošních Velikonoc najdete na webu farnosti.

Ke konci měsíce budeme slavit Soslání Ducha svatého. V jednom kázání o této slavnosti jsem slyšela, že k soslání Ducha svatého nedošlo jen tenkrát v roce (asi) 33 po Kristu, deset dní po vstoupení Pána Ježíše na nebesa, ale že se odehrává každý rok stále znovu a znovu - právě o slavnosti Soslání Ducha svatého! Proto tento rok bude „Sosláním Ducha svatého 2012.“ Nezapomeňme se připravit na přijetí jeho darů *moudrosti, rozumu, rady, síly, umění, zbožnosti a bázně Boží*. Stejně jako apoštolové čekali deset dní na „Pomocníka, který je naučí všemu,“ jak jim to Pán Ježíš slíbil, tak se i my máme po deset dní připojovat k modlitbám církve za hojnost jeho darů. Jako inspiraci si můžeme vzít třeba následující modlitbu svatého Augustina:

Dýchej ve mně, Duchu svatý, abych svatě myslel!

Pobízej mě, Duchu svatý, abych svatě jednal!

Nadchni mě, Duchu svatý, abych svatost miloval.

Posiluj mě, Duchu svatý, abych svatost ochraňoval!

Ochraňuj mě, Duchu svatý, abych svatost nikdy neztratil!

Amen.

Přejeme Vám všem pozhnanou dobu Velikonoční završenou vděčným přijetím darů Ducha svatého!

Marta Höferová a autorský kruh

Z FARNÍ RADY

Farní rada se tentokrát nekonala.

STALO SE

Velikonoční vigilie 2012 aneb Chvíle, kdy jsem cítila silnou blízkost Boha

Milé sestry a bratři,
než jsme se nadáli, byly tu zase nádherné svátky jara spojené s oslavami. Všechny oslavy mají svoje kouzlo, a jedna z nich byla na Bílou sobotu večer. Byla to vigilie zmrtychvstání Páně, kdy se narodí při křestním obřadu další Boží děti..Vigilie se konala v kostele sv.Bartoloměje v Kyjích, a celá slavnost byla nádherná.Před rokem jsem prožívala pocity katechumena - radostné očekávání, které je spojeno s celou slavností, a zvláště se křtem. Celý dlouhý obřad má úžasný smysl – očekává se zmrtychvstání Krista.

Od slavnosti světla, kdy se venku - letos na dvoře fary - zapaloval od vysvěceného ohně paškál, po křest, kdy se z letošních katechumenů, Žanety Kmetové a Jaroslava Vlčka, staly nové Boží děti. Je to neopakovatelný pocit, když je člověk očištěn ode všech hříchů, a znovu se narodí jako dítě Boží. Tento krásný pocit musí člověk prožít. Nelze ho vyjádřit slovy: to má člověk v duši a v srdci.

Naším nově narozeným Božím dětem, Žanetě a Jaroslavovi, přeji, aby prohlubovali svoji víru a po roce - který v řece života uteče jako voda - mohli vzpomínat jako teď já. Stala jsem se sestrou se vším všudy: mohu mši svatou víc prožívat a účastnit se svatého přijímání, což mě ještě víc spojuje s

Bohem – i když samozřejmě Bůh je s námi vždy, a i pravidelné setkání s ním v modlitbě nebo nad Písmem má taky svůj duchovní význam.

Po roce, který od mého křtu uplynul, cítím, že víc patřím do farní rodiny, pro kterou se budu snažit i něco vykonat. Příšla jsem slavit s ostaními, a znovu obnovila slib, který jsem dala při křtu. Po obnově křestního slibu procházel kněz kostelem a kropil nás svěcenou vodou. Byl to nádherný zážitek. Těšila jsem se na přijetí Těla a Krve Páně celým srdcem i svojí duší a měla jsem nesmírně blízko k Bohu. Cítila jsem z celého obřadu klid, lásku a silnou Boží přítomnost.

Hodně Božího požehnání a lásky Vám všem přeje

Věra Merková

BUDE SE DÍT

- ✓ 12. 5. **Staročeský jarmark** – více v minulém čísle Natanaela nebo na webu farnosti
- ✓ 13. 5. **Liturgie, při které naši farnost navštíví čtyři biskupové z Ugandy Indie.** Mše svatá u sv. Bartoloměje bude **doprovazena chorálním zpěvem.** Po mši svaté možnost osobně se setkat s váženými hosty. Pokud přinesete něco na společný stůl, bude to velmi vítáno!
- ✓ 17. 5. **Slavnost Nanebevstoupení Páně (v naší farnosti se přesouvá na neděli 20.5.),** začíná nověna k přípravě na Soslání Ducha svatého
- ✓ 20. 5. **První svaté přijímání**
- ✓ 27. 5. **Slavnost Soslání Ducha svatého**
- ✓ 1. 6. **Noc kostelů – náš kostel sv. Bartoloměje bude od 18 do 23h otevřen pro veřejnost,** informace na poslední stránce Natanaela
- ✓ 19. 8. – 26. 8. **Farní tábor** – informace u Renaty Polákové

NA CO MYSLÍ FARÁŘ, KDYŽ NEMŮŽE SPÁT?

Pane faráři, na co jste myslel během uplynulých dubnových nocí?

Mám radost ze skautů. Zdá se, že skauti z naší farnosti začínají využívat farní zahradu ke svým akcím.

To je výborné, protože právě k něčemu podobnému je zahrada, kterou jsme společně vybudovali, určena.

Jak je to vlastně s naším zdejším skautingem?

Mnozí mladí lidé ve farnosti jsou skauty. Využívají buď velkou skautskou základnu v Horních Počernicích nebo zázemí jinde v okolí. Když jsem tady v Kyjích začínal, skoro to vypadalo, že tady skauting není vítán, nebo přinejmenším není podporován, protože tady dlouho neměl příznivé podmínky. Ani teď u nás samozřejmě nelze zázemí srovnat s tím, které mají skauti v Počernicích. Ale něco se děje, skauti mají zájem, a zahrada jim přijde vhod, z čehož mám zkrátka radost.

Naznačil jste i další potenciální využití farní zahrady. Jaké možnosti nabízí ostatním farníkům mimo skauty?

Zahrada je otevřená pro všechny akce, které se tam hodí. Každý, kdo má zájem pořádat na ní akci související s farností nebo naší vírou, je vítán. Vždy si dohodneme rozumné podmínky.

Co se na zahradě může například dít?

To, co jednotliví lidé umí. Divadlo, hudba, setkávání. Lidé se tady mohou s ostatními podělit o svou práci, své koníčky. Chtěl bych, aby se farní zahrada stala jakýmsi duchovním centrem volného času. Měla by mít trochu jiný význam než kulturní domy a další instituce, kam chodíme vyloženě a pouze za kulturou a uměním. Kulturu a umění tady také potřebujeme a chceme, hlavním nábojem pro-

gramu by ovšem měl být duchovní rozměr. Svědectví.

Můžete rozvést zmínku o svědectví?

Veřejné svědectví o víře nám někdy dělá problémy. Vyžaduje odvahu, kterou často nemáme. Bývá také obtížné najít vhodnou formu. Dost dobře se nemohu postavit v metru a hlasit na spolucestující „Víte, já jsem křesťan, já jsem váš farář, pojdte si mě poslechnout, já vás mám rád.“ Ale na naší zahradě, kde se automaticky předpokládá, že to, co se tam děje, nějak s naší vírou souvisí, je to snazší. Nemusíme mít zábrany. Můžeme také jít více do hloubky.

Zahradní akce by asi měly být veřejné..

Určitě. Mnohé z nich, hlavně ty kulturní a umělecké, by dokonce měly mít vhodnou reklamu, aby se jich účastnil kdokoli, kdo má zájem a komu mohou něco přinést.

Pane faráři, vzdalme se teď z zahrady, i když ne úplně. Zaslých jsem něco o návštěvě afrických a indických biskupů u nás.

V neděli 13. května se naší dopolední mše svaté zúčastní čtyři biskupové z Ugandy a Indie. Potom se s námi přibližně na hodinu setkají, pokud možno na naší zahradě. Budeme si s nimi moci promluvit. Myslím, že máme celkem vzácnou příležitost - čtyři biskupové najednou, a ještě ze zemí, kde mnohé věci fungují podstatně jinak, než u nás. Všichni farníci jsou zváni na mši a poté na zahradu.

Takže zase zahrada.

Zase farní zahrada jako místo setkávání.

Ptal se Petr Macháček; pošlete-li svou reakci (například názor či otázku) na petr.odo@divadlokamen.cz, rádi ji uveřejníme v příštím čísle

O VZNIKU LIDOVÝCH PAŠIJÍ VE ZBRASLAVI S HERCEM NÁRODNÍHO DIVADLA OLDŘICHEM VLČKEM

V neděli 15. dubna jsem se vypravila do Zbraslavi na druhý ročník Lidových pašijí v provedení místních farníků, doplněných několika profesionálními herci (Radúz Mácha v roli Ježíše, Simona Postlerová jako Kristova matka Marie, Lucie Žáčková jako Máří Magdaléna a mnoho dalších). Loni, kdy se uskutečnila premiéra zbraslavských pašijí, měla totiž takový úspěch, že týden na plánovanou reprízu o týden později navštívilo taktéž mnoho diváků.

Představení se konalo opět v zámecké zahradě – předkostelí, kde se jako jeviště využilo i okolního terénu. Hned v úvodu představení řekl organizátor a režisér celé akce, pan Oldřich Vlček, člen činohry Národního divadla v

Praze a zbraslavský farník, nyní v roli Opovědníka (průvodce pašijemi), proč toto představení hrají: „Ne pro naši chválu, ale pro čest Boha a jeho věčnou slávu.“ Poté pašije začaly a diváci, čítající na 400 – 500 lidí, mezi nimiž nechybělo spoustu dětí, nespustili z herců oči.

Ono to představení bylo vůbec jiné, než v divadle. Tím, že herci využili celkem čtyř pódíí kolem nádvoří (včetně vyvýšeného pahorku) a přecházeli k nim mezi námi – diváky, úplně nás do děje vtáhli. Když tedy Ježíš v podání Radúze Máchy sešel z hlavního jeviště mezi lid a opakoval: „Zpytujte duši svou a čiňte pokání, neboť přiblížilo se království nebeské,“ přičemž se upřeně díval některým přihlížejícím do očí, tak mi úplně naskočila husí kůže a naprosto jsem pochopila, proč se za Kristem, kdy žil fyzicky na naší Zemi, doslova „draly“ zástupy lidí...

Pane Vičku, mohl byste mi prozradit, kdo přišel s nápadem nacvičit s farností lidové pašije pro veřejnost?

To byl můj projekt. Dlužno ovšem hned na počátku říct, že jde o projekt nekomerční. V Praze se lidové pašije jako celek momentálně nehrají, tak jsem si řekl, proč to nezkusit. Už předtím jsme zkoušeli ve farnosti různou podobu pašijových textů, čtením začínaje, až po zpívané pašije Holčíkovy. Rovněž o Vánocích v naší farnosti hrajeme vánoční hru pro veřejnost, takže farníci nebyli až tak překvapení, když jsem s tím přišel. V tomto duchu mi věřili.

Takový mohutný projekt ovšem vyžaduje pevnou kostru. Oslovil jsem tedy profesionální herce, kolegy z Národního divadla a jiné z jiných divadel, o kterých vím, že jsou věřící nebo mají k víře blízko a nabídl jim divadelní podobu otevřeného divadla v plénu. Jediné, co jsem nemohl nabídnout, byl honorář. Ale stalo se něco neuvěřitelného. Většina oslovených role i za těchto okolností přijala a hned první představení mělo obrovský úspěch u veřejnosti.

O jaké podklady jste se opírali?

Hráli jsme podle Lidových pašijí sebraných z her z Vlastiboře, Vamberka a Železného Brodu. Tyto pašije jsme hráli již před patnácti lety v Národním divadle, takže text jsem znal a měl ho k dispozici.

Jak probíhaly zkoušky?

Bylo složité najít termíny, kdy by se mohl sejít tak velký počet účinkujících na jednom místě. Ale podařilo se. Dílčí scény jsme zkoušeli na dvou místech – v Praze ve sborové místnosti u sv. Ignáce, tam zkoušeli pražští a "přespolní" - na Zbraslavi pak zbraslavští ... Již od samého začátku jsem sledoval záměr vtáhnout diváky do hry tak, aby se stali přímými účastníky událostí, vlastně dá se říct lidem jeruzalémským. Ze čtyř hracích prostorů umístěných do kruhu se herci přesouvají skrze diváky, takže přihlížející mají možnost prožít Ježíšův příběh tak říkajíc bezprostředně. Na hodinku se stát lidmi doby, kdy Kristus žil mezi námi.

Co jste museli zajistit?

Problém byl sehnat 40 kostýmů, desítky rekvizit. A vyrobit kříž se zvedacím mechanismem. Naštěstí mezi

farníky máme několik šikovných řemeslníků. Kostýmy i rekvizity jsme díky laskavosti ředitelství Národního divadla dostali na tuto nevýdělečnou, spíše charitativní akci zapůjčené za hubičku. Jinými slovy zadarmo. Sponzorský dar. Normálně stojí půjčení kostýmu 200Kč na víkend, tak si můžete spočítat, že celý projekt opravdu závisel na dobré vůli pana ředitele Černého. I tak jsou ovšem náklady na tak velký projekt značné. Pro příště plánujeme založit občanské sdružení, s IČEm a účtem u banky, abychom eventuelním sponzorům mohli vydat potvrzení o jejich daru pro případný odečet z daní.

Zbraslavské pašije doprovází impozantní hudba, kterou složil pan František Štěrbák. Jak jste ho našli?

Franta Štěrbák patří mezi zbraslavské farníky. Vystudoval dirigentství a skladbu na HAMU. Vyzval jsem ho ke spolupráci. Původně - zda by našel k té naší inscenaci hudbu již hotovou, postaral se o výběr atd. Něco jsem mu také přinesl na ukázkou, pro inspiraci. On si to poslechl a řekl: „Hm, to se mě moc nelíbí. Víš co, já radši složím něco vlastního.“

Z počátku jsme měli také představu, že by každá z alegorických postav – ďábel, anděl a smrtka (ve vysoké stylizaci to lze uskutečnit), měla u sebe muzikální alter ego, typický nástroj, tedy hudebníka, který by celou dobu

doprovázel svého guru a jeho texty tu hudebně podtrhoval, nebo ironizoval, nebo persifloval. Bohužel tento záměr se ukázal v celku projektu jako neuskutečnitelný, zejména z hlediska elektronické vazby ozvučení.

Ozvučení bylo také výborné! Kde jste ho sehnali? I já jako nedoslýchavý člověk jsem slyšela velmi dobře! Žádné zdvojování hlasů, pískání reproduktorů, všechny hlasy byly velmi dobře a jasně slyšet.

Zvukaři ze Stavovského divadla mi doporučili ozvučovací agenturu PRO MUSIC z Trutnova. Ta obvykle produkuje velké pódiové koncerty atp. Já jsem je požádal o spolupráci s dodatkem, že jim nebudu moci dát to, na co jsou v cenách zvyklí. Jejich reakce zněla: „Váš projekt nás zaujal, uděláme to pro vás za provozní minimum.“ (*usmívá se*)

Když jste tuto hru režíroval, přicházeli lidé z farnosti a profesionální herci s nápady, jak by se to dalo vylepšit?

S profesionálními herci se můžete vždy domluvit, pokud jde o dobro věci. Farníci a členové místního ochotnického spolku mě brali jako autoritu a pomohli, seč jim síly stačily. Ale i režisér představení musel řešit neuvěřitelné věci, třeba jak sehnat holuby pro scénu Ježíšova vyháňení směnárníků z chrámu. Ve Zbraslavi totiž nejsou žádní holubi! (*směje se*) Paní Raušová mi pak

poradila, že zná chovatele poštovních holubů v Cholupicích. A tyto holuby jsme si nakonec půjčili. Do konce nám jejich majitel vyrobil i klec.

Když jste hrál v pašijích roli Odpovědníka, vnímal jste někdy postavu Ježíše, jako kdyby byla reálná?

Ne, to ne. Jsem herec a musím se soustředit na to, abych hrál pravdivě. Šlo o profesionalitu. Lidé musí vědět, že Ježíšův příběh traktujeme se vši vážností. Stejně to vnímali i ostatní kolegové. Například jsem řešil i to, kdyby náhodou nevyšlo počasí - co to jen bylo prosebných modliteb! - jak v chladu a dešti přečká Radúz Mácha v roli Krista scénu ukřižování, kdy je na kříži obnažený dobrých deset minut. Ale došli jsme k závěru, že jakýkoli trikot nebo košile nepřichází v úvahu, abychom se nevystavili nebezpečí, že Kristovo martýrium znevažujeme.

Dvakrát, na začátku a na konci představení, jste řekli: „Neděláme

to pro naši chválu, ale pro čest Boha a jeho věčnou slávu.“ Co jste chtěli lidem sdělit?

Že věříme tomu, o čem jsme hráli. Víte, ono je těžké vysvětlovat Boží existenci. Všichni si sem tam kládeme otázky, zda Bůh je, či není. Společnost nabízí odpovědi vědecké, materiální, kosmologické atd., ale věřit se nedá přes rozum, s Ježíšem je třeba se setkat. To máte, jako když se v Písmu píše, že Bůh stvořil Zemi za sedm dní. To je ale řečeno jako metafora. Jeden den mohl odpovídat miliónům, či miliardám let. Podobně Ježíš řekl: „Zbořte tento chrám a do tří dnů vystavím nový.“ Myslel to alegoricky. Mluvil totiž o svém těle, o své smrti a vzkříšení. Celý Nový zákon je plný metafor, podobenství. Víra překonává pochybnosti. Víra je něco, co se vás dotýká, co vás naplňuje, co vás vede chvílemi intenzivně, chvílemi utajeně. Víra není o rozumu.

Marta Höferová

Oldřich Vlček

73 let. Stále aktivní člen činohry Národního divadla, kde ztvárnil za čtyřicet let na desítky divadelních rolí. Nyní ho můžete vidět v inscenacích Sluha dvou pánů (Pantalone), Enron (Senátor a jiné role), Cyrano z Bergeracu (Bellerose), Čaj u pana senátora (Rypák), Richard III. (John Morton) a ve hře Zkrocení zlé ženy (Pedant). Spolupracuje též s televizí, rozhlasem, dabingem a filmem, autorsky se podílel (námětem a spoluautorstvím scénáře) na Menzlově filmu Báječní muži s klikou. V letech 1998-2004 vyučoval Oldřich Vlček na Vyšší odborné škole herecké v Praze a jako pedagog dohlížel na vznik četných studentských představení. Má pět dětí a 12 vnoučat. Bydlí ve Zbraslavi.

GREGORIÁNSKÝ CHORÁL

(Pokračování z minulého čísla)

Úsilí o obnovu

V 17. a 18. století ještě sporadicky přibývají do repertoáru tzv. pseudogregoriánské zpěvy, např. Credo III nebo Salve Regina tonus simplex. Mezitím však chrámové kůry ovládne klasicistní muzika, která, třebaže ji zdobí posvátný text, přece jen působí vysloveně světsky.

O sto let později, v době pontifikátu Lva XIII., ožívají opětovné snahy o obnovu gregoriánského chorálu. Po nezdařeném pokusu sv. Pia X., který o obnovu zpěvu velice stál, měla „sladit noty“ papežská komise (ustavená r. 1904) vedená solesmeským benediktinem Jopsephem Pothierem (†1923). Pro přetrvávající spory o to, jak se má chorál interpretovat i zapisovat, však papež komisi v r. 1913 zrušil.

Dalším dějištěm úsilí o obnovu se stává samo opatství sv. Petra ve francouzském Solesmes. Odtud pochází hudebně-vědní disciplína zvaná *semiologie* zabývající se interpretačními značkami nejstarších dochovaných rukopisů, především zásluhou Eugèna Cardina (1905-1988). Mravenčí úsilí benediktinských specialistů přineslo za několik dekád mj. vydání tzv. *Graduale Triplex* – kompletního souboru zpěvů ke mši sv. pro celý liturgický rok podle *Novus ordo missae*. Kvadratickou notaci ve 4 linkách – tzv. vaticanu – doprovází v soutisku ještě neumová notace dvojí typu: laonská z konce 10. století a o něco mladší svatohavelská. Oba systémy pocházejí z prastarých rukopisů, o nichž již byla řeč, a jejich účelem je pomoci při interpretaci zpěvu v tom nejpůvodnějším možném stylu.

VÝVOJ GREGORIÁNSKÉHO CHORÁLU

Regionálně omezené zpěvy v původním repertoáru	do 8.-9. století
Systemizace repertoáru	8.-9.-(10.) století
První teoretikové (<i>Aureliánus z Réomé</i> , <i>Regino z Prüm</i> , <i>Hucbaldus ze St. Amand</i>)	9.-zač.10. století
Sekvence, tropy	(9.)-10.-13. století
Nové skladby: kyriale, nové svátky	
Ucelená teorie: <i>Quido z Arezza</i> (995-1040), Solmizace, notové klíče	
Pseudogregoriánské zpěvy	17.-18. století
Novogregoriánské zpěvy	konec 19.-20. století

Charakteristické vlastnosti gregoriánského chorálu

- **Instantní** - ucelený systém k okamžitému použití; jak pro celoroční liturgii mše svaté a obřadů, tak i denní modlitbu církve.

- **Univerzální a osvědčený** - liturgický jazyk – latina – je společná pro celý svět a zároveň neměnná v čase. Svědčí o dávné tradici až k církvi rané či prvotní.
- **Inspirovaný** - valnou část textů tvoří přímo slova Písma svatého, v dalších případech byli autory svatí církevní otcové.
- **Originalita i typizace melodií** - jedinečné melodie, např. pro antifony introitu či communia, dávají každé mši sv. charakteristický ráz vlastní melodií zpěvu, neboť ta se neopakuje pro antifonu jinou. Naproti tomu pro zpěv žalmů je vyvinut systém osmi modů, kdy se velký počet žalmů zpívá jen několika způsoby. Také ordinárium lze volit či střídát s ohledem na lid a jeho schopnosti zpěvu.
- **Jednota** - interpretace jednohlasého zpěvu vyžaduje a zároveň dále generuje jednotu shromážděných k liturgii. Evokuje tak sounáležitost k univerzální církvi.
- **Vysoký styl** - hudební složka má schopnost působit na nejvyšší – tj. duchovní - vrstvu lidské osobnosti. Tím posluchače-zpěváka dokáže maximálně naladit a udržet v odpovídající relaci s Bohem, již veřejná modlitba ve společenství, vyjadřovaná kvalitní liturgií, bezpochyby je.
- **Schopnost profylaxe** - věky třibená latinská liturgie je nejen kultivovaná, ale sama rovněž kultivuje. Pěstuje smysl pro pravé hodnoty náboženského života a přirozeně jej chrání před útokem nekvality okolní kultury z prostředí, které je církvi cizí či dokonce nepřátelské.

13. května zazní u sv. Bartoloměje chorální zpěvy. Více v rubrice *Info z farnosti – Bude se dít.*

Michael Nekula, upravil Tomáš Velík

Celý text lze najít na webu farnosti.

REFLEXE

KLADIVO (NA) INKVIZITORA

„KLADIVO“ byl velmi zajímavý debatní večer v barokním refektáři staroměstského kláštera dominikánů. Akce se uskutečnila ve středu 11. dubna 2012 od 19:30 hod. Debaty se účastnili Dominik kardinál Duka OP, arcibiskup pražský a primas český, Mgr. et Mgr. Michal Mazel, významný český odborník na oblast boje proti extremismu a terorismu, a Mgr. Kamil Činát, Ph.D., pracovník Ústavu českých dějin FF UK, podílil se na vývoji výchovných programů o totalitních režimech a kultivaci historické paměti pro žáky středních škol. **(viz pozn.:)**

Hlavní téma bylo vyjádřeno otázkami: Proč se z nástroje, který měl společnost chránit, stal obraz nejhoršího zla, které společnosti hrozí? Nebude muset společnost tvář tvář extremismu opět nějakou formu obdobné represe oživit? Nežije vzpomínka na inkvizici už dlouhou dobu svým vlastním životem, kde funguje mnohem víc jako symbol než realita? Proč dnes, kdy tolik dbáme na svobodu slova a projevu, může být někdo odsouzen za slova, která pronáší? Nakolik

se církev poučila z této pohnuté kapitoly své historie? Jak přistupuje k heterodoxním názorům nyní? A jaké poučení si může odnést společnost pro regulaci svých represivních orgánů?

V raném středověku inkvizice měla chránit společnost před zásadním nebezpečím, za které tehdejší lidé považovali věroučné odchytky. Tyto odchytky byly považovány za něco, co zničí naději člověka na život věčný. Dále se v této době nabalovaly na různý výklad bible problémy v oné době zcela běžné nesnášenlivosti vůči odlišnostem, které někdy vyústily v lynčování anebo se staly vhodnou záminkou pro lokální občanské války. Raná inkvizice vznikala jako intelektuální a soudní nástroj, který by měl pomoci při předcházení situacím, kdy se křesťané dostanou do vzájemných ozbrojených konfliktů. Později se k tomuto soudnímu institutu přidávaly další a další úkoly. V různých částech Evropy a obou Amerik se během staletí institut „inkvizičního tribunálu“ vyvinul velice různě. V počátcích měla být nástrojem biskupů ke správě území, které jim bylo svěřeno. Později se v celé řadě států a státek, knížectví či hrabství, stala spíše pomocným nástrojem aktuálně existujícího státního aparátu, a skutečně věroučné názory biskupů hrály již roli spíše podřadnou. Státnímu aparátu v těchto státech šlo v první řadě o prosazování moci a vůle místního vladaře a k tomu byl jakýkoliv účinný nástroj vhodný. K tomuto posunu postupně došlo od přelomu 15. a 16. století, což je již pragmatiký novověk (počítáno od roku 1492, kdy byla objevena Amerika).

Inkviziční tribunály jako instituce byly převzaty i státy, ve kterých v 17. století duchovní správu země převzaly různé reformované církve. Inkviziční tribunály ve státním zájmu pracovaly ve Švýcarsku (kalvínské evangelíci), ve státech na severu Evropy jako bylo novověké Dánsko, Švédsko, a různá knížectví severního Německa (luteráni).

Činnost inkvizičního soudu ve své původní zakladatelské myšlence měla směřovat k nápravě smýšlení člověka, a to cestou slovního přesvědčování a logické argumentace. Že se později v různých státech a velice různých dobách reálná činnost tribunálů - také pojmenovaných jako „inkviziční“ - někdy proměnila v cosi podstatně jiného, je smutná historická realita. Je nutné si uvědomit, že inkviziční tribunály vlastně nikdy nebyly řízeny „z Říma“, nikdy zde nebyla jednotná centrální hierarchie či direktiva a už vůbec ne „centrální kontrola“.

Proč je v „moderních“ či „postmoderních“ médiích „inkvizice“ populárním obrazem nejhoršího zla, které společnosti hrozí? Proč se inkvizice octla na lavici obžalovaných? Jen samotné slovo inkvizice často probouzí silné reakce. Od doby, kdy se s ní lidé mohli osobně setkat přitom už uplynula celá staletí. Nežije vzpomínka na inkvizici už dlouhou dobu svým vlastním životem, kde funguje mnohem víc jako symbol než realita?

Na přelomu 18. a 19. století se v mnoha rozvinutých západoevropských teritoriích, v Evropě i v obou Amerikách, hlásila o svůj podíl na moci, o svoji možnost podílet se na řízení státu, nově vznikající a neustále sílící vrstva podnikatelů a obchodníků, bohatých sedláků, kteří měli jiné zájmy, jiné priority a trochu jiný žebříček hodnot než staré feudální rodiny či rody. Ve Francii si tyto noví a bohatí po roce 1789 postupně moc přivlastňovali sérií krvavých válek a to jak ve Francii samotné tak, v zahraničí (1789-99, Velká francouzská buržoazní revoluce). V této době mezi sebou vojensky, politicky a ekonomicky tvrdě soupeřily tři západoevropské mocnosti – Francie, Velká Británie a Španělsko. V Británii byla již dávno stabilní oporou státu a de facto i

podnikatelských vrstev církev anglikánská. V předrevoluční Francii a ve Španělsku pak jako duchovní opora státu vystupovala církev katolická. Při ozbrojeném vnitrostátním střetu po roce 1789 ve Francii, byl nově nastupující buržoazii vhodný každý prostředek k oslabení moci staré aristokracie a to včetně rozšiřování nejrůznějších pamfletů, ve kterých samozřejmě nebylo místo pro historickou pravdu; ba naopak, mnoho prostoru dostaly různé propagandistické lži, polopравdy a pomluvy. Právě ve Francii byly napsány první texty líčící zcela ahistoricky inkvizici jako „vraždící a mučící nástroj, který má na svědomí miliony mrtvých“. A protože Španělsko (kde katolická církev a „státní inkvizice“ byla oporou dynastie a státu) zůstávalo na dlouhou dobu mocným protivníkem jak pro Francii tak pro Británii, masové rozšiřování těchto pamfletů se stalo vítanou propagandistickou zbraní. V rozšiřování textů spíše pamfletických než historiografických, zdatně pokračovaly všechny další režimy či myšlenkové proudy, které se označovaly za „moderní“ či „pokrokové“. A zobrazování násilí, byť mnohdy zdatně vymyšleného, než seriózně historicky doloženého, je též tak lákavé, protože se dobře prodává. A je už jedno, jde-li o brožuru nebo filmový scénář.

Protože „KLADIVO“ mělo v závěru charakter opravdu spíše debatní, zeptal jsem se pana Mazla, který devět let působil jako ředitel odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra, na jeho mínění co se týče připravenosti Ministerstva vnitra, a bezpečnostních složek českého státu vůbec ochránit nás, české daňové poplatníky, před soudobými anticivilizačními jevy. Z rozpačité a přeopatrné odpovědi pana Mazla jsem pochopil, že o jednoznačném „Jsou připraveni!“ nemůže být ani řeči. Vzpomněl jsem si proto na jeden výrok nejznámějšího generála oné francouzské revoluce: „Národ, který není ochoten živiti armádu vlastní, bude přinucen živiti cizí!“

Programové cykly pořádané dominikány v klášteře v Jilské ulici (vstup Jislká 7a) mají velice zajímavá témata, a jak jsem se mohl osobně přesvědčit, práce moderátora fr. Ludvíka Grundmana OP měla vysokou úroveň. Dlouhodobější programové cykly jsou tyto:

- 1) Mezníky středoevropských řádových dějin (středa každého třetího týdne v měsíci)
- 2) Literární večery (obvykle čtvrtek prvního týdne v měsíci)
- 3) Hudební večery (čtvrtek každého druhého týdne v měsíci)
- 4) Příběhy křesťanství 20. století v českých zemích (čtvrtek každého čtvrtého týdne v měsíci)

Podrobnější program: <http://www.dominikanska8.cz/>. Všem zájemcům o nové informace mohou vřele doporučit.

Tomáš Velík

Pozn.:

Mgr. et Mgr. Michal Mazel absolvoval Právnickou a Filosofickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, od roku 1998 do r.2007 působil jako ředitel odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra, kde připravoval vládní zprávy a koncepce o boji proti extremismu a terorismu, od roku 2009 do 2011 byl soudním znalcem pro oblast extremismu a terorismu, od roku 2010 působí v Praze jako samostatný advokát, specializující se na pomoc obětem trestné činnosti.

Mgr. Kamil Činátl Ph.D., od r. 1975 působí na Ústavu českých dějin FF UK v Praze a na Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR). Věnuje se problematice zobrazování minulosti a zabývá se vzpomínkovou kulturou. Zároveň se se svými zkušenostmi středoškolského pedagoga podílí na vývoji edukativních programů o totalitních režimech a kultivaci historické paměti.

GLOSA

Kdo ještě zcela nerezignoval a doufá v alespoň částečné ozdravení české politiky, musel být potěšen zprávou o rozhodnutí Zuzany Roithové kandidovat na nejvyšší ústavní funkci. Jakkoli v (hodně) předběžných průzkumech a anketách zatím nijak nevyčnívá, mohla by být oním pověstným „černým koněm“. Důvodů, proč ji mezi uchazeči o prezidentský úřad upřednostnit, je nemálo. Jde o zkušenou političku (původním povoláním lékařku), bez zlišných ambicí, nezdiskreditovanou. Je vzdělaná, s evropským rozhledem, pracovitá (nejaktivnější česká poslankyně v Evropském parlamentu), rozvážná i rozhodná – když se do něčeho pustí, začne se skutečně „něco dít“ (díky ní např. neprošel neblahý návrh Zákona o rodině, v čerstvé paměti máme její angažovanost v případě J. Tymošenkové). Nebylo by rozhodně špatné, mít v čele státu prozíravou a důvěryhodnou dámu, která se neváhá přihlásit ke katolické víře. Osobně mám, minimálně pro první kolo prezidentských voleb, zcela jasno.

Petr Střešňák

FARNÍ CHARITA

Farní charita Kyje – Černý Most

(tel.739 203 254, www.charitakyje.cz)

V minulém čísle jsem Vás zvala na **benefiční flétnový koncert souboru Aulos**. Koncert se konal dne 15. dubna u sv. Bartoloměje a kdo jste na koncertě byl, víte, že stálo za to překonat obrovskou nepřízeň počasí. Naopak jsme uprostřed uplakaného dne mohli zapomenout na starosti dní všedních a alespoň na chvíli se nechat unášet tóny fléten i flétniček, jenž takovým pánům, jako byli Dvořák, Purcell, Čajkovskij a další skutečně vzdali poctu.

Náš kostelík se rychle naplnil a posluchači se libými melodiemi ať již fléten, či tenorového sólisty rádi nechali unášet. Nejpozději při třetí skladbě si ne jeden posluchač stojící vzadu podupával do rytmu, či tichounce pobrukoval.

Protože se jednalo o koncert vzpomínkový – na zakladatele souboru prof. Václava Žilku, měli jsme v průběhu koncertu možnost se o Václavu Žilkovi skrze slova jeho dlouholeté kolegyně a přítelkyně dozvědět více. Koncertu se také zúčastnila dcera prof. Žilky, Jarmila Žilková.

Zkrátka zážitek to byl opravdu krásný a já se těším, že se se souborem opět potkáme. Zvědavě totiž nakukovali na naší farní zahradu s krásným pódiem, a tak tuším, že pozvání k vystupování v tak pěkném prostředí jistě neodmítnou ☺.

Kdo byl Prof. Václav Žilka? *Václav Žilka (1924 – 2007) ,byl flétnový virtuos a pedagog, člen České filharmonie. Nejvíc vstoupil do povědomí veřejnosti svými programy hraní na zobcovou flétnu Dřevěná píšťalka a Léčivá píšťalka. Od 70. let propagoval hraní na zobcovou flétnu, nástroj spíše opomíjený. Zaměřil se při tom zejména na nejmenší děti. Přizpůsobil si metody amerického lékaře Meyera Markse a snažil se tak léčit děti postižené astmatem. Touto metodou pak Václav Žilka přispěl ke zlepšení zdraví mnoha dětí jak u nás, tak v zahraničí.*

Loučím se s vámi již tradičním citátkem a především pozvánkou na dlouho očekávanou událost – **Staročeský jarmark**. A protože si letos s Danielou Mayovou dáváme na přípravách opravdu záležet, **určitě přijďte!** Díky i všem, kteří s celou organizací jarmarku pomáháte!

Lucie Zemanová

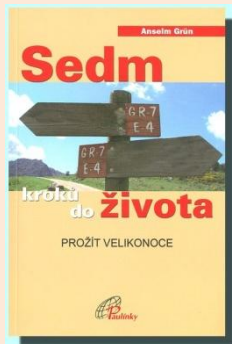
„Čiň dobré skutky, ale bez otázek.“
(Perské přísloví)

FARNÍ KNIHOVNA BARTOLOMĚJKA

Anselm Grün: SEDM KROKŮ DO ŽIVOTA. PROŽÍT VELIKONOCE

Autor provází své čtenáře dny od Květné neděle až po Pondělí velikonoční. Zvláště se zastavuje u sedmi dnů Svatého týdne. Každý z nich je dalším krokem na cestě k hlubokému prožití největšího křesťanského svátku během celého liturgického roku.

Čtenář je nejprve uveden do evangelijního úryvku liturgie daného dne. Ke každému dni je zároveň připojen jeden z Ježíšových výroků na kříži. Evangelijní texty jsou nahlíženy ve světle každodenních zkušeností a ústí do konkrétních postojů a osobní modlitby.

První Ježíšovo slovo na kříži - pramen odpuštění

První Ježíšovo slovo na kříži nás odkazuje k rozhodujícímu prameni naší víry, k odpuštění. Mnoho lidí trpí tím, že si nemohou odpustit. Ježíšova slova jsou pramenem, ze kterého smíme pít, abychom dokázali odpustit. Mnoho lidí nedokáže odpustit sobě samým, když nedostojí svým představám o sobě. Do těchto výčitek svědomí máme nechat zapadnout Ježíšovo slovo: "Otče, odpusť jim, vždyť nedědí, co činí." Toto slovo nás zbaví břemene.

Hezké počtení přeje V. Tůmová

NABÍZÍM, HLEDÁM, ZVU

Pozvánka na pouť: Křemešník u Pelhřimova

Vážení přátelé,

srdečně Vás zveme na pouť ke kostelu Nejsvětější Trojice na Křemešníku. Venkovní mši bude sloužit otec biskup Jiří Paďour.

Datum: mše sv. se koná v neděli 3. 6. v 10:30 hod.

Doprava: pokud se najde dostatek zájemců, cesta bude zajištěna

mikrobusem od kostela v Kyjích. Čas odjezdu bude upřesněn.

Kontakt: v případě zájmu prosím kontaktujte Věru Merklovou na čísle 733 350 361 či na Merklova.Vera@seznam.cz a to nejpozději do 25. 5. 2012.

V sobotu **5. května** se koná **11. ARCIDIECÉZNÍ POUŤ ZA NOVÁ KNĚŽSKÁ A ŘEHOLNÍ POVOLÁNÍ** na Svatou Horu. Více na www.apha.cz.

V sobotu **19. května** se uskuteční **10. ARCIDIECÉZNÍ POUŤ RODIN**, tentokrát do Mníšku pod Brdy. Poutní mši svatou v 11.00 v Barokním areálu Skalka bude předsedat Mons. Dominik Duka, arcibiskup pražský. Více na www.apha.cz.

V neděli **27. května** od 15:00 hod. – druhá část **semináře "DŮSTOJNÉ PŘEDÁVÁNÍ ŽIVOTA"**. Lektori: MUDr. Lucie Šmehilová a MUDr. Martin Šmehil. Pořádá Římskokatolická farnost u kostela sv. Jakuba Staršího Praha-Stodůlky. Místo konání: Komunitní centrum sv. Prokopa, ul. V Hůrkách 1292/8, Praha 5-Nové Butovice. Vstup volný. Více na www.farnostkyje.cz v rubrice Co se děje kolem nás.

Noc kostelů 1.6. 2012 v kostele sv. Bartoloměje Praha-Kyje

“Vejdi do jednoho s nejstarších kostelů v Praze aspoň jednou za život.”

Program:

18.00 – slavnostní zvonění

18.15 – mše sv.

19.00 – prohlídka kostela a věže s odborným doprovodem (2x)

20.00 – koncert farního sboru výběr s repertoáru

20.30 – prezentace farnosti a jejích aktivit

21.00 – varhanní koncert – Mistr Adolf Melichar - vedoucí sboru Statní opery

21.30 – duchovní zamýšlení nad textem Bible s doprovodem hudby

22.00 – volná prohlídka kostela, příležitost k meditaci

23.00 – ukončení noci kostelů v kyjské farnosti

Natanael vychází vždy první neděli v měsíci. Náklad 100ks. Za příspěvek na pokrytí nákladů děkujeme. Svě příspěvky do příštího čísla posílejte na e-mail natanaelnb@seznam.cz do **27.5.2012**. Technicky zajišťují: P.Fiala a M.Höferová.

Další informace o farnosti na www.farnostkyje.cz.